

III. Európai Szociális Fórum – London 2004

Október 14-én egy látványos megnyitó ünnepséggel vette kezdetét a III. Európai Szociális Fórum Londonban. A megnyitó ünnepségen a városvezetők és a legnagyobb társadalmi szervezetek vezetői nyilvánították ki érzéseiket.

A megnyitó ceremónia résztvevője volt Ernesto Che Guevara lánya, aki beszédében megemlékezett apjáról és jókívánságait fejezte ki, azoknak, akik valamit tenni szeretnének azért, hogy lehessen más a világ. A fórumon ugyan felszínre jutott egy - két radikális csoport, de a rendezvényt záró tüntetés békés karneváli hangulatban zajlott. A fórum fő tapasztalata, hogy a rendezvény túlnőtt a jelenlegi koncepcióján ezért a szervezők a következő fórumot csak két év múlva rendezik meg Görögországban.

Mindezek mellett nem lehet elmondani, hogy a fórum erőssége a szervezés, a repülőtérrel a szállásjelekig eljutni órákig tartott, ami a csoportoknak nagyon nagy nehézséget okozott, illetve a szállás és a konferencia központok között is órák buszozás szükséges. A harmadik alkalommal megrendezett esemény szinte hidegen hagyta a brit sajtót, a Guardian reggeli számában egyetlen szó sem esik a fórumról, pedig az újság mintegy 300 oldalon közli a szigetország és a világ híreit. De ez az érdektelenség még az első napon látszólag jellemző a fórumra. A belvárosban szinte még csak egy plakátot sem lehet látni a fórummal kapcsolatban. A konferencia helyszínén lehet látni egy-két aktivistát, akik plakátjaikon Bush elnököt a világ első számú terroristájának nevezik, illetve szabadságot követelnek Iraknak. A fórumra ezen a momentumon túl inkább a sokszínűség jellemző. Mindenki a saját szervezetének megfelelő értékeket képviselik. Találkoztam olyanokkal, akik az ecomaffia ellen emelik fel szavukat, sokan a környezet szennyezés és a diszkrimináció ellen, de vannak, akik a nőknek követelnek több jogot.

A nap magyar előadója Friedrich Róbert (Fidusz) volt, aki a védegyelet szervezetet képviseli. A előadásnak a véres arany címet adták. Az előadáson a Verespataki arany bánya megvalósításának környezeti és szociális veszélyeiről beszéltek. A fennálló helyzetről nem régen készült el filmjük is új Eldorado címmel. Az előadás végén levetítették a filmet is, amely képei megmutatják Verespatak mindennapjait és azt, hogy mi válhat a csendes kisfaluból, ha ciánnal elkezdik pusztítani a falu helyét. Illetve szó esik, arról is, hogy mi lehet azoknak a családoknak a sorsa, akiktől a bányászársaság felvásárolja a házaikat. Az előadás során elhangzott, hogy az embereknek nem volt sok választási lehetőségük hiszen, ha maradnának is nem lenne munkahelyük, vásárlási lehetőségük és ezzel lehetetlen helyzetbe kerülhetnének. A fórum során több szervezet itt is megemlíti a G8-ak működését, azaz a világ 7 gazdasági hatalmának és Oroszország vezetőit tömörítő tanácsot, akik közösen döntenek el a világ gazdaságának irányvonalát. Az emberek itt azt hozzák fel, hogy "ők G8-an mi hatmillioan" és ne hagyjuk, hogy nyolc ember befolyásolja a világ működését.

Második nap

Kezdenek a szélsőségek eluralkodni az Európai Szociális Fórumon. Míg az első napon szinte semmi látszata nem volt a fórumnak annak ellenére másnap este már zavargások zavarták meg a fórum menetét. A szervezésnek egy újabb hibája került a felszínre a napokban, ugyanis kiderült, hogy sok szervezet külön szervezi előadásait, ahol moderálás mentesen szólalnak fel az előadók. Úgy tűnik, sokan másképp értelmezik a rendezvény jelmondatát, hogy Lehet más a világ.

Ugyan látszatban úgy tűnik, hogy megférnek egymás mellett a radikálisabb szervezetek, illetve azok, akik valóban azt szeretnék, hogy más legyen a világ. De tegnap este kibújt a szög a zsákból, amikor az Iraki szakszervezetek elnöke akart felszólalni. Az emberek kifütyülték és dulakodásig fajult a dolog. A radikálisoknak az volt a problémája az előadóval, hogy a "csúnya" ellenség George

W. Bush embere. De a többi helyen is jellemző ez a kettőség az előadások helyszínén a szocialista munkás párt emberei próbálják promotálni magukat, tőlük egy lépésre pedig festménykiállítással hívják fel a világ figyelmét az emberi kegyetlenségre, és a háború okozta károkra. Az előadásokon is megoszlik az irányvonal. Valahol a környezetszennyezésre hívják fel a figyelmet és a nők jogaiért, harcolnak, de van olyan hely, ahol előadást tartottak a brit jogszabály rendszerről, hogy hogyan lehet legálisan lefoglalni egy házat. Ugyanis az angol jogrendszernek vannak olyan kiskapui melynek kihasználásával jogosan, lehet lakatlan házakat foglalni.

A Székesfehérvári delegáció vezetői kijelentették, hogy teljes mértékben elzárkóznak a radikális eszméktől. Inkább megfigyelőként és tapasztalatgyűjtőként vesznek részt a rendezvényen, de ettől függetlenül részt vesznek a holnapi tüntetésen. A Fehérváriak az eddigiek alapján kicsit félnek attól, hogy idén felnőtt már annyira a rendezvény, hogy a tüntetésen a radikálisok is megjelenjenek, és zavart okozzanak. Egy biztos, holnap a tüntetésen kiderül, hogy milyen irány felé akarják vinni a fórum résztvevői a világot. Hiszen a fórum szlogenje hirdeti, hogy lehet más a világ, na de miképpen változhat meg?

Harmadik nap - Tüntetés

Az Európai Szociális Fórum záró akkordjaként nevezett háborúellenes tüntetés mindvégig békés hangulatban telt, mi több, mondhatni karneváli hangulatban zajlott. A tüntetésen az előző évekhez képest látszólag kevesebben vettek részt. A menet a British Múzeum hátuljánál lévő Russel Square-ről indult és egy körülbelül 3-4 kilométer hosszú úton jutott el a finálé helyszínére, a Trafalgar térre. A tüntetésen megfigyelhető volt a szervezetek sokszínűsége, de látszólag mindenki egy célért vonult ki London utcáira, hogy az iraki háború ellen emelje fel hangját. A menet élén egy karnevál zenekar állt, akiknek csörgőkkel segítettek a felvonulók is. Így a csoport a zenével együtt táncolt végig a tüntetés helyszínén. A menet bizonyos helyeken megállt és hangosabban kezdett zenélni és üvölni, ilyen hely volt több szálloda, gazdasági szervezet illetve a BBC székháza. A BBC épületénél feltűnt egy-két öltönyös úr és bundás hölgy, akikről nem sikerült eldönteni, hogy ellentüntetők voltak vagy csak szimbolikusan ábrázolták a gazdagokat, de dollár másolatokat dobáltak, átírták a tüntetők sablonjait. A tüntetők szinte mit sem törődtek velük, maximum kifütyülték őket.

A legtöbb transzparensre George W. Bush és Tony Blair került valamilyen formában illetve a katonák haza című felirat. Blair elnök a tüntetés előestéjén kívülről látszólag békésen dolgozott a Downing street-i magányában, de a tüntetés napján valószínűleg elég sokat csuklott főleg, hogy a tüntetés egyik végpontja a parlament volt, ahol a Big Ben árnyékában felhangzott a kubai forradalom ismert dallama a Viva la Revolution. A Westminster térről a tömeg a Trafalgar square felé vette az irányt, ahol már egy nagy színpad és több zenekar várta őket. A színpadi események elején óriási eső eredt el, de a tüntetők nagy részét ez cseppet sem zavarta.

A tüntetés és a fórum egyik szomorú tapasztalata viszont az volt, hogy jelentősen kevesebben voltak a tüntetésen és a fórumon, is mint Párizsban, illetve a széthúzás miatt tarthatatlanná vált a Fórum helyzete, így egy hosszabb előkészítő szakaszt szavaztak meg a vezetők. A következő Európai Szociális Fórum a tervek szerint 2006 tavaszán kerül majd megrendezésre Athénban, megújult szerkezettel és célokkal. Addigra talán sikerül a szervezeteknek is egységes álláspontot kialakítani, mert ezek a célok csak összefogással vihetők végbe.

(Silve Zoltán)

